

Pericopa Naso 5779 – Mama lui Șimșon (Samson) din haftara

De data aceasta nu ne vom ocupa de unul din cazurile care apar în pericopa săptămânii Naso, ci de încă o femeie excepțională din haftara a acestei săptămâni (Șoftim/Judecători 13). Este vorba despre un adevărat erou care a salvat pe vremea aceea poporul Israel de atacurile filistinilor, Șimșon Haghabor (Samson eroul, puternicul). Tragica lui poveste este marcată de prezența unui număr mare de personaje feminine, din rândul cărora ne vom opri astăzi doar asupra uneia dintre ele, cea căreia îi datorează însăși nașterea lui, propria lui mamă..

Primul lucru vizibil pe care îl putem constata este că noi nu știm nici măcar numele ei. [Știm numele soțului ei, Manoah, dar nu numele mamei.](#) De obicei, în Tanach numele femeilor care nasc este amintit. Aici, probabil, cartea a omis numele ei, în dorința de a sublinia importanța veștii pe care o aduce nașterea pruncului care va aduce salvarea Israelului din mâna filistinilor (Șoftim/Judecători 13:5). Dar Hazal, înțelepții din Talmud, o identifică cu un personaj din tribul Yehuda care apare în 1Cronici 4:3: „ și numele surorii lor Hațlelponi” (după Talmud Bavli, Bava Batra 91:a, midraș BeMidbar Raba 10:5). Ea vine din familia lui Calev Ben Yefune, după cum ne

învață Rași (1Cronici 4:15) și numele ei este amintit lângă numele fraților ei grație unor fapte importante pe care le-a săvârșit. Într-un alt midraș mai puțin cunoscut, Midraș Eșet Hayil, ni se spune că femeia despre care este vorba în cartea Proverbele, 31:22 este tot ea „Ea își face cuverturi, îmbrăcămintea ei este din in și din lână vopsită în purpuriu”. Într-un alt midraș care este o colecție de midrașim mici, Oțar Hamidrașim, pag. 474 este o listă a celor mai eminente 23 de femei din Tanach și soția lui Manoah este una dintre ele. Mama lui Șimșon mai apare și în capitolul 14 când Șimșon se îndrăgostește de o fată filistină și vrea să se căsătorească cu ea. Părinții se împotrivesc acestei dorințe, dar cu toate acestea îl însoțesc când el merge în pețit: „Și Șimșon a coborât la Timna cu tatăl și cu mama lui” (Șoftim/Judecători 14:5). Midraș Yalkut Șim'oni,, cap. Șoftim 13:69, spune că părinți lui l-au însoțit din cauză că era șchiop *higher* □□□□ și nu fiindcă au fost de acord cu nunta.

Despre personajul nostru feminin ni se spune că: „era stearpă și nu a născut copii” (Șoftim/Judecători 13:2). În realitate, unul dintre multele midrașim despre părinții lui Șimșon, BeMidbar Raba 10:5, ne învață că exista o dispută între cei doi și ceea ce este scris aici pe scurt este, în esență, vehicularea a două propoziții pe care fiecare o putea spune. Prima variantă este riposta lui Manoah care putea fi: „Tu ești stearpă și din pricina aceasta nu naști copii”. O a doua variantă este că ea îl învinovățește pe el: „Tu ești sterp și din cauza aceasta n-am născut”.

Apariția îngerului, după același midraș, limpezește această neînțelegere „îngerul lui Adonai i s-a arătat femeii”. El i-a spus: „Iată că tu ești stearpă și nu ai copii” (Șoftim/Judecători 13: 3). Asta dovedește că problema era la ea și nicidecum a lui.

Bineînțeles că despre această faptă că de două ori îngerul apare în fața femeii și nu a lui Manoah sunt teancuri de midrașim. Vom aminti pe cel mai renumit din Talmud Bavli,

tractatul Brachot 61:a în care spune Rav Nahman că Manoah a fost *am haareț* אדם פשוט, adică un om simplu, needucat și neînvățat fiindcă scrie că a mers după soția lui (versetul 11). Versetul acesta poate fi înțeles în două feluri. Prima, că a mers după ea în mod fizic. Ne spune Talmudul că dacă era învățat știa că nu e voie să se comporte așa. A doua, că a mers după ea în mod spiritual, adică a ascultat de ideile și îndrumările ei. Și în acest caz înseamnă că soția este cu mult superioară bărbatului. Alt înțelept, Rav Ași, în același loc ne spune de unde învățăm că femeia trebuie să-l urmeze pe bărbat și nu invers. El ne duce la Rivka (Rebeca): „Rivka și slujitoarele ei s-au ridicat, au încălecat pe cămile și au mers după omul acela” (Bereșit/Geneza 24:61). De aici învățăm că femeia trebuie să meargă după bărbat și nu invers. Rav Nahman mai adaugă și versetul „El (Elișa/Elisei) s-a sculat și a plecat după ea” (2Regi 4:30). El ne spune clar că aici el a mers după sfatul ei și nimic mai mult. Doar nu putem spune că acest profet Țadik ar fi un *am haareț* (om simplu și needucat).

Probabil și din cauza aceasta îngerul vine să anunțe minunea că ea, stearpa, va naște nu pe el, ci pe ea. Și chiar și a doua oară când îi cere să-l mai vadă o dată pe înger, acesta ripostează și apare numai după ce ea apelează și tot la ea apare. Ea este înțeleaptă și credincioasă. Înțelege imediat că este vorba despre un înger și nu un om oarecare pe când el caută dovezi. El vrea să-i știe și numele. Numai a doua oară se lămurește că este un înger și atunci îl apucă frica. Așa s-a întâmplat la ceilalți care au vorbit cu îngeri, ca Yaakov și Iosef. Singurul care a vorbit cu îngerii ca egali a fost Avraham.

Este clar că facem aici cunoștință cu o femeie deosebită, care, după mulți ani primește vestea că, deși este stearpă, va naște un *nazir adonai* נזיר אדוני (nazireu). Să nu uităm că aici este vorba despre un cuplu în care bărbatul, Manoah, vine dintr-un trib inferior, Dan, cel mai ignobil, pe când soția vine din cel mai respectat și nobil trib, Yehuda. Modul în

care ea primește și transmite bărbatului său vestea nașterii este asemănător cu felul în care au primit multe alte personaje importante, (Sara, Rivka și altele, care erau de asemenea sterpe), aceeași veste. Dar spre deosebire de ele, ei i s-a spus și cărui viitor îi este destinat băiatul și ce interdicții sunt în timpul sarcinii.

O poveste unică a unei femei remarcabile al cărei nume nici măcar nu cunoaștem și care a dat naștere unui personaj celebru în toată lumea, un mare judecător și un lider, cel mai puternic evreu din Tanach, dar care s-a încurcat cu femei străine care au adus la sfârșitul lui tragic și glorios.